

Цікаві факти про Івана Франка

1. Першим сильним почуттям юного Франка було кохання до попівни Ольги Рошкевич. Але після його арешту батьки дівчини заборонили Франкові спілкуватися з нею.

2. Іван Якович переклав українською мовою твори близько 200 авторів із 14 мов та 37 національних літератур.

3. У 1900 році Іван Франко викупив на околиці Львова, яку називали Софіївкою, на вулиці Вінцента Понінського, 4, 9 сотих землі і розпочав будівництво своєї вілли.

4. Іван Франко та науковець і політик Михайло Грушевський були сусідами, мешкаючи наприкінці ХХ ст. в збудованих поруч віллах елітного львівського району «Софіївка».

5. Іван Франко писав твори не лише українською, а й польською, німецькою та іншими мовами.

6. На честь Франка місто Станіслав було перейменовано в Івано-Франківськ.

7. В Росії ім'я письменника носять вулиці в Москві, Липецьку, Пермі, Тулі, Уфі, Чебоксарах та Іркутську. Ім'я письменника також носить вулиця в Монреалі.

8. Спочатку Івана Яковича Франка поховали в чужому склепі. Лише через 10 років його було перепоховано в окрему могилу. На могилі Франка зведено пам'ятник, на якому Франко-каменярь «лупає сю скалу».

9. Прізвище Франко має неукраїнський корінь. Іван Франко у своїх творах сам натякав, що, можливо, походить від німецьких колоніалістів. В одному з його автобіографічних оповідань є такий епізод. Його батько ще парубком на якихось вечорницях запросив свою майбутню дружину, до речі, молодшу на років 24 від нього, танцювати. А вона, напевно, була вродливою дівчиною, бо небайдужі до неї хлопці казали: „Що ти з цим німчурою йдеш танцювати?“. Але батько Франка усвідомлював себе українцем.

Прізвище Франко наявне в офіційних документах ще XVIII ст., уже на початку цього століття рід був дуже розгалужений, що вказує на його корінне походження. Як стверджує відомий франкознавець Р. Горак, прізвище Франко зустрічається по всій Галичині в громадських і земських актах ще XV-XVI ст. Причому всі Франки були вільними людьми й не виконували панщинних повинностей. Прадідом Івана Франка був Теодор Франка, який помер 1826 року на сотому році життя, а отже, був, мабуть, 1726 року народження. Дід Теодор і його батько вважали себе українцями, бо всі записи актів громадянського стану робили в церковних, а не костьольних метричних книгах. На підставі цих даних Р. Горак і вважає версію про німецьке походження бездоказовою. Також цей науковець відкидає версію про польське походження І. Франка по материнській лінії. Проте внука Зеновія Франко припускає, що її прабабуся Марія Кульчицька хоч і розмовляла тільки по-українськи, однак як представниця шляхти ходячкової (тобто бідної) могла бути в третьому або четвертому поколінні польського походження.

10. Малий Іван Франко виявляв великий талант у письмових роботах. Коли викладач Дрогобицької гімназії Т. Грушкевич в четвертому класі вчив дітей української мови, то Франко замість звичайної школярської „розвідки” написав довгу „повістку на задану тему”. Причому, як згадував Грушкевич, зовсім вправним стилем, майже вільним як від граматичних, так і правописних помилок. А в шостому класі теми з польської мови Франко опрацював у формі комедії чи то драми. Загалом навчання було для Франка малоцікаве. А тому вже в п'ятому класі він під час уроків читав твори Шекспіра в німецькому перекладі.

11. Коли майбутній письменник Андрій Чайковський ще вчився в польській гімназії в Самборі, один його товариш, що перейшов сюди на навчання з Дрогобича, розповідав, що в Дрогобицькій гімназії є такий один учень, який віршами пише завдання й називається він Іван Франко. Але цьому не дуже вірили. Проте згодом Чайковський переконався, що це таки правда, коли до його гімназії перейшов товариш Франка Осип Білинський і розповів, що Іван написав віршами завдання з німецької на цілий зошит, а професор на це заявив йому, що не вважає себе компетентним таке завдання класифікувати.

12. Іван Франко був добрим співаком і знавцем народної пісні. За оцінками сучасників, голос мав не сильний - трохи сипкуватий баритон, але виразний. Тексти пісень від нього записував Михайло Павлик, а мелодії - Микола Лисенко. Деякі з пісень з його голосу перейняла Леся Українка, коли вони відпочивали у карпатському селі Буркуті. Франко як фольклорист мав чималий доробок із 400 записаних пісень і 1800 коломийок. А першою зародила цю любов до пісні Франкова мати - Марія Кульчицька. Вона любила співати, знала багато пісень. Івась, маючи унікальну пам'ять, легко їх запам'ятовував. Із десяти років він почав їх записувати і в зошит.

Особливо багато І. Франко записав фольклорного матеріалу в найважче своє п'ятиріччя (1877-1882 р.р.), коли був переслідуваний та гнаний і навіть сидів у львівській (1871р.) і коломийській (1880 р.) тюрмах. На селі у вільний час Франко виходив на поле, сідав коло селян і просив, щоб вони співали, а він записував. Використовував для цього й Великодні забави. Тож не дивно, що І. Франко дуже дбав про музикальність своєї поезії. У близькому оточенні поета була поширена думка, що окремі вірші він задумував як пісні.

За матеріалами Інтернету